Методи і прийоми формування соціально-громадянської компетентності дошкільників

«Скринька ідей» для вихователя

Методи виховання дошкільнят забезпечують оволодіння ними знаннями про рідний народ, його Батьківщину і на цій основі - розвиток національних рис і якостей підростаючого покоління. Серед актуальних методів і прийомів формування соціально-громадянської компетентності дошкільників є:

1. Розповіді про природу, рідне місто\селище, столицю України, про Збройні сили України та їхні успіхи, про Батьківщину тощо з максимальним включенням дитини у процес відкриття й засвоєння знань.

2. Вивчення патріотичних гасел, пояснення цих понять та вживання їх у повсякденні. (Наприклад: «Моя Батьківщина - Україна», «Слава Україні! Героям слава!», «Україна понад усе!», «Слава ЗСУ!», «Ми – діти козацького роду», «Ми – діти твої, Україно!», «Діти України – за мир!», «Ми хочемо миру», «Україна – єдина країна» та ін.).

3. Організоване спостереження за навколишньою дійсністю, вміло поєднане з читанням художніх творів, слуханням музики, малюванням, розгляданням репродукцій картин.

4. Перегляд фото- й відеоряду про нашу Україну, подвиги нашого героїчного народу, якому важливо зберегти ознаки державності; про те, яку мужність проявляють дорослі й діти, захищаючи Прапор і Герб, співаючи Гімн України на головних площах у захоплених ворогом містах і селах, у бомбосховищах.

5. Перегляд мультфільмів, відеороликів, мультимедійних презентацій патріотичного спрямування та бесіда за їх змістом.

6. Відтворення переживань і почуттів дітей у власній творчості (малюванні, ліпленні, аплікації, художній праці тощо); створення тематичних виставок.

7. Розповіді про свої враження від екскурсій вулицями рідного міста/селища, до історичних пам'яток, визначних місць; онлайн-екскурсії місцями країни.

8. Розгляд експонатів групових та загальносадових міні-музеїв, їх опис; бесіда за змістом міні-музеїв (*хліба; українських вишиванок; українського побуту; народної гри та іграшки; писанки; українського села; корисних копалин*; *українського національного одягу*; *українських народних ремесел* тощо); віртуальні подорожі у міні-музей.

9. Безпосередня участь дітей у благоустрої довкілля та природоохоронній діяльності; акціях, спрямованих на благоустрій території та збереження довкілля у власній громаді чи місцевості (висаджування дерев та інших рослин; звільнення території від засмічення; підтримання чистоти вулиць, парку майданчика тощо).

10. Посильна трудова діяльність дошкільників в облаштуванні укриття, бомбосховища (створенні осередків активності).

11. Широке використання фольклору в усіх його жанрах (*пісеньки-забавлянки, казки, загадки, прислів'я, приказки, міфи, легенди*), народної пісенної творчості (*колискові, народні пісні і танці, хороводні ігри, колядки, щедрівки, веснянки, гаївки*).

12. Ознайомлення дітей з розмаїттям народної творчості. (*Різьбярство, лозоплетіння, гончарство, музика, література, вишивка, писанкарство, живопис* - це далеко не повний перелік ремесл, якими споконвіку славився український народ).

13. Ознайомлення дітей з народним декоративно-ужитковим мистецтвом, побутом, одягом, посудом, народною іграшкою тощо.

14. Зустрічі та бесіди з цікавими людьми; узагальнювальні бесіди.

15. Пізнавальна розмова з дітьми про внесок видатних українців (воїнів-героїв, волонтерів, спортсменів, спортсменів-паралімпійців, науковців, майстрів, художників, письменників, музикантів) у становлення й розвиток своєї країни, що своєю мужністю стверджують велич України у цілому світі.

16. Читання та інсценування творів художньої літератури, легенд, вивчення віршів національно-патріотичного змісту.

17. Ігри-драматизації за змістом художніх творів, українських народних казок.

18. Розгляд ілюстративних матеріалів, дитячої енциклопедії, фотоальбомів про конкретні факти історії, традиції, культури України та бесіда за їх змістом.

19. Посильна участь дітей у творчих, кулінарних майстер-класах; залучення дітей до рукоділля з різними матеріалами.

20. Експериментування та нескладні досліди з пізнання властивостей об'єктів природи рідного краю; спостереження за тваринним та рослинним світом, явищами природи.

21. Складання родинного дерева та родинних історій разом з батьками.

22. Вирішення проблемних запитань. (Наприклад: - *Що б ви хотіли змінити у житті нашого садочка (нашого селища/міста)? Чому наше селище/місто має таку назву? Чому різні народи світу мають дружити? Що потрібно для того, щоб не стало повітряних тривог? Для чого людям потрібен мир? Як ви можете допомогти нашим ЗСУ наблизити перемогу?* Та ін.).

23. Використання інтелектуальних карт (Наприклад: *«Найкраща земля», «Моя Батьківщина - Україна», «Народні обереги», «Народна іграшка», «Україна – єдина країна», «Природа рідного краю», «Професії батьків», «Державні і національні символи України», «Українська кухня», «Моя безпека»* та ін.).

24. Аналіз конфліктних ситуацій *(«Що б сталося, якби…?», «Слід вчинити так…, тому що…»*), стилів поведінки дітей та дорослих; залучення дітей до складання «Правил групи», бесід про праві та обов'язки дитини.

25. Використання інтерактивних методів і вправ. (Наприклад: *Мікрофон»; «Коло ідей*»; *«Якби я був/ла президентом…»;* «*«Що буде, якщо*…?»; *«Добре - погано»; «Користь - шкода»; «Навпаки»; «Чим може бути?»; «Моделювання проблемних ситуацій»; «За і проти»; «Реклама»; «Інтелектуальна розминка»; «Вікторина»;* «*Якби Київ заговорив, то…»* тощо).

26. Дидактичні, сюжетно-рольові ігри національно-патріотичного змісту.

27. Слухання музики, розучування та виконання українських народних пісень, таночків, хороводів, народних ігор.

28. Участь дошкільників у народних та державних святах (*Різдво, Великдень, День вишиванки, День Конституції, День Незалежності, День захисника Вітчизни* та ін.)

29. Написання колективних листів з малюнками для захисників у зону бойових дій.

30. Посильна допомога дітей вихователям групи та батькам у їхній волонтерській діяльності; участь у громадському житті селища/міста; залучення дітей до благодійних акцій та проєктів.

Підготувала вихователь – методист Людмила БОРМАН